

Tíz év német szociális törvényhozás: egy egész nagy korszak. Kezdődött 1918. november 15-én a nagy munkaadó-egyesületeknek és munkásszervezeteknek egyezségével, a szakszervezeteknek, mint a munkásság hivatott képviselőinek elismerésével, a munkafeltételek kollektív megállapításának bevezetésével, a nyolcórás munkanap rendszeresítésével. Azután következett a munkaszereződés és békéltetés törvényi szabályozása, a munkaidő rendszerbe foglalása, a munkanélküliség elleni biztosítás, a munkavállalók egyenjogú képviseltetése a birodalmi gazdasági tanácsban. Mindez azonban csak kezdett akkor, amikor szinte változatlan még a földeloszlás és a nagybirtok hatalmi állása.

Hoover elnök mögött nagy gazdasági karrier áll és vele az Egyesült Államok népszavazása egy vérbeli gazdasági politikust juttatott a világ egyik leghatalmasabb államának vezéri helyére. A gazdasági karrier részletei ma már nem érdekesek; jellemző csak az a jelszó, amelybe az új elnök programját sűrít: *prosperitás*. — Európa gazdaságilag leromlott sok országának kormányrudjához is vérbeli gazdasági szakembereket kellene állítani, mert csak a prosperitáson keresztül állhat helyre a normális egyensúly, a különböző zászlok alá sereglő csoportok harmóniája és a béke és kiegyenlítődség szelleme.

Perrendi novella fekszik a német birodalmi gyűlés előtt. A novellának tárgya a felülvizsgálati kérelmek lehetőségének megszorítása. Kizáratik a felülvizsgálat egyes perjogi kérdésekben (bírói kérdezési kötelezettség, bizonyítás mérlegelés alapelvei) és különösen házassági ügyekben. Ez utóbbiaknál a felülvizsgálat csak akkor foghat helyt, ha ezt a II. bíróság ítéletében kimondotta, amire pedig akkor kerül sor, ha a II. foku döntés egy Reichsgericht-döntéstől eltér, avagy a III. foku döntéstől valamely elvi kérdés megoldása várható. A felülvizsgálat lehetőségének ily megszorítása 1932-ig lesz hatályban. Oka: a Reichsgericht növekedő túlhalmozása.

Néhány szám a német szövetkezeti mozgalomból: 52.000 szövetkezet áll fenn 10 millió taggal. A hitelszövetkezetek betétállománya 1903 milliót tett ki a múlt év végén. E számoknál talán még jelentősebb a termelő szövetkezetek térhódítása. Szerepük lényege a kistermelők organizációja, intenzív és standard cikkeket létrehozó termelésre való nevelése. Az u. n. tejtermelő szövetkezetek termelése pl. 1927-ben 3340 milliárd kgr. tejrugott. — A szövetkezetek a modern közgazdaság pilléreivé váhatnak, de nem úgy, hogy meglévő produkciós ágakat tesznek mesterségesen erősített versennyel akciókép telenné, hanem úgy, hogy szervezéssel és termelési neveléssel új erőket varázsolnak elő.